

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านดอนหว้า
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7

THE PARTICIPATION IN EDUCATIONAL MANAGEMENT OF BASIC EDUCATION SCHOOL
COMMITTEE AT BAN DON WOUR SCHOOL UNDER THE OFFICE OF NAKORN RATCHSIMA
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 7

เสถียร สมรูป

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านดอนหว้า ประชากรในการวิจัย คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านดอนหว้า รวมทั้งสิ้น จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ชุดที่หนึ่ง มีจำนวน 37 ข้อ ชุดที่สอง มีจำนวน 20 ข้อ แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าทางสถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุป พบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านดอนหว้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ในด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี และจัดทำสาระหลักสูตร ด้านการส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็กและส่งเสริมการระดมทรัพยากร ด้านการเสนอแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ด้านการแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะกรรมการ และด้านกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผน พิจารณาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยข้อการประสานกับองค์กรในชุมชนเพื่อติดตามผลการดำเนินของโรงเรียน ค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านดอนหว้า ในด้านผู้บริหาร ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านกระบวนการบริหารจัดการ เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

Abstract

The purposes of this research aimed to 1) study a practical participating in educational management of basic school education committee in Ban Don Wour School 2) study problems and guidance in participation of the basic education school committee at Ban Don Wour School.

The population of this research consisted of 17 basic school education committees. A 5-point rating scale questionnaire composed of items reflecting the five aspects was administered using in this research with a reliability level 0.87 and then the data were analyzed through percentage, mean, and standard deviation.

The research findings were as follows:

1. The participation in educational management of basic education school committee by following aspects: policy and planning development, yearly planning of practical, curriculum instruction, children right and environment promotion, school management presentation, public relation and controllable planning advisor, considered by individual aspect, and by total were at high level.

2. The problems in the participation of school administrator, basic education school committee and process when considering in individual aspect and total were at medium level. The basic education school committee at Ban Don Wour School has problem with participation in medium level.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการอบรม เพื่อให้บุคคลสามารถปรับตัวในการดำเนินชีวิตให้เข้ากับสังคมที่ตนเองอยู่อย่างมีความสุข ซึ่งกระบวนการอบรมต้องอาศัยองค์การต่างๆ เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนาหรือองค์การอื่นๆ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษา ซึ่งมีโรงเรียนเป็นสถาบันส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งเกิดจากความต้องการและความจำเป็นของสังคมเพื่อรับใช้และบริการสังคม และมีบทบาทสำคัญในการเตรียมเยาวชนให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต การจัดการศึกษาของไทยแต่เดิมนั้นมีความผูกพันกับชุมชนท้องถิ่นและวัด ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงเนื้อหาของการศึกษาไว้กับศิลปวัฒนธรรมและความจำเป็นขั้นพื้นฐานของการดำรงชีพในสังคมเป็นสำคัญ ชุมชน ท้องถิ่นและวัดจึงมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างสรรคภูมิปัญญาและยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในสังคมไทยไว้ด้วยกัน แต่ต่อมมาการจัดการศึกษาจากประเทศตะวันตกได้เข้ามามีอิทธิพลในประเทศไทย ทิศทางการจัดการศึกษาจึงถูกกำหนดให้เป็นระบบที่รัฐพยายามสร้างมาตรฐานทางการศึกษาให้เป็นเอกภาพ รัฐมีบทบาทจัดการศึกษาแก่ประชาชนโดยตรง และมุ่งเน้นเนื้อหาของการศึกษาที่ตอบสนองนโยบายของรัฐเพื่อให้สัมพันธ์กับระบบการศึกษาสากล ในปัจจุบันชุมชนท้องถิ่นและวัดจึงถูกกำหนดให้ถอยห่างไปจากการมีบทบาทต่อการจัดการศึกษาแก่คนในชุมชนโดยการศึกษาในระบบที่รัฐกำหนดเข้ามาแทนที่อันเป็นที่มาของการอ่อนแอทางด้านศักยภาพของชุมชนไป โดยปริยายต่างๆ ที่ตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนแล้ว รัฐจะมีความเข้มแข็งได้อย่างแท้จริงย่อมต้องอาศัยพื้นฐานจากการมีชุมชนท้องถิ่นที่แข็งแรงมาเป็นองค์ประกอบแห่งรัฐเสียก่อน (วรากรณ์ วงศ์ดาว. 2547: 2)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ได้บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายและให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน และมาตรา 81 รัฐต้องจัดการศึกษาและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้ควบคู่กับคุณธรรม สนับสนุน การค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่างๆ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540: 14-25) และได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 8 (2) บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของสังคม และมาตรา 9 (6) การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักทงการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น และมาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารสถานศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 และกฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 โดยให้สถานศึกษาขนาดเล็กมีคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่มีคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 15 คน มีหน้าที่ตามระเบียบที่กำหนดไว้ในการจัดการศึกษาและมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนทุกชั้น ตอน นอกจากนี้จะต้องประสานงานให้บุคคล ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ คือ นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข สอดคล้องกับแนวคิดของ พนม พงษ์ไพบูลย์ (2542: 46-47) ที่ได้กล่าวว่า การศึกษาเป็นไปเพื่อคนทุกคน และคนทุกคนมีหน้าที่เพื่อการศึกษา (Education for all and all for education) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนและใช้ทรัพยากรร่วมกัน การศึกษาจึงจะเข้าถึงคนทุกคนอย่างแท้จริง

การบริหารโรงเรียนในรูปแบบของคณะกรรมการโรงเรียน มุ่งให้ทุกส่วนของสังคมนับตั้งแต่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร สถาบันต่างๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในการที่จะมุ่งส่งเสริมสนับสนุนให้การศึกษาระดับประถมศึกษาบรรลุตามความคาดหวัง ความสำคัญของการบริหารแบบร่วมคิดร่วมทำ และร่วมติดตามนั้น เป็นการบริหารที่อยู่บนพื้นฐานของการให้เกียรติ ยกย่อง การเคารพ และยอมรับในความคิดเห็น การตัดสินใจ ความรู้ ความสามารถ และการส่งเสริมขวัญ กำลังใจซึ่งกันและกัน จะส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นคณะบุคคล ซึ่งมีความสำคัญที่จะทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมกิจการของสถานศึกษาในฐานะที่เป็นองค์กรอย่างเป็นทางการที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนที่เป็นสมาชิกของชุมชนหลังจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีส่วนร่วมจัดการศึกษาของโรงเรียนได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานมากมาย ผลการวิจัยมีหลายประการที่น่าสนใจ คือ การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาเน้นด้านการสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนมากกว่าการกำหนดนโยบายและการร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน นอกจากนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนในการมีส่วนร่วม ขาดการประสานงาน และขาดงบประมาณ ทำให้ส่งผลกระทบต่อสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2543: 9) ในส่วนโรงเรียนบ้านดอนวัว จากรายงานผลการปฏิบัติงานในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านมา ปัญหาที่พบในการปฏิบัติหน้าที่ คือ คณะกรรมการไม่ทราบขอบเขต บทบาทและหน้าที่ของตนเอง ส่วนใหญ่มีระดับความรู้ต่ำ คือ จบเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ จึงทำให้ไม่เข้าใจแนวทางในการปฏิรูปการเรียนการสอน ส่วนนี้

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเรื่องการให้คำปรึกษาแนะนำ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้กับโรงเรียน จัดหารายได้เพื่อบำรุง การศึกษา ปรับปรุงพัฒนาบริเวณโรงเรียน สำหรับในสวนสำคัญในการจัดการศึกษา คือ การกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนแม่บท แผนการ พัฒนาโรงเรียน การตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนยังมีส่วนร่วมในระดับน้อย (โรงเรียนบ้านดอนแก้ว. 2551: 12)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้าน ดอนแก้ว ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาเพื่อจะได้นำผลจากการวิจัยครั้งนี้ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถสนองตอบความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านดอนแก้ว
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านดอนแก้ว

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านดอนแก้วที่ดำรงตำแหน่งในปีการศึกษา 2552 จำนวน 9 คน และที่ปรึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 8 คน รวมทั้งสิ้น 17 คน ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1 คน ผู้แทนครูจำนวน 1 คน ผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน 1 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน ผู้แทนศิษย์เก่าจำนวน 1 คน ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ จำนวน 1 คน/รูป ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และที่ปรึกษาคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 8 คน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยของ นุศิษย์ โปยประโคน (2545 128-133) แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไข เพื่อใช้สัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นคำถาม แบบปลายเปิด (Open Ended) โดยสัมภาษณ์จาก ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์ เก่า ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะที่ปรึกษา แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 รายการสัมภาษณ์ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แบบสอบถาม แบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านดอนแก้ว

สรุปผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านดอนแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ในด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี และจัดทำสาระหลักสูตร ด้านการส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็กและส่งเสริมการระดมทรัพยากร ด้านการเสนอแนวทางการบริหารจัดการ สถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านการแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการ และด้านกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผน พิจารณาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยข้อการประสานกับองค์กรในชุมชนเพื่อติดตามผล การดำเนินของโรงเรียน ค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านดอนแก้ว ในด้านผู้บริหาร ด้าน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านกระบวนการบริหารจัดการ เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้าน อยู่ระดับปานกลาง

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์วิธีการสรรหาการเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (254) **จอมปราชญ์นักการศึกษา: วิเคราะห์ และประยุกต์แนวพระราชดำริด้านการศึกษาและการพัฒนาคน**. กรุงเทพฯ: ชัดชมมีเดีย.
- จำเนียง ดามัง. (2548). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 อำเภอทุ่งเสลี่ยมจังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุดรดิตต์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์.
- ณัฐมณเฑียร พักแย้ม. (2550) **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2. ภาคนิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา)**. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ชัชวาล ศิริกุล. (2551). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกระบวนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา)**. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธรรมณมล แก้วบ่อ. (2549). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รม. (นโยบายสาธารณะ)**. มหาสารคาม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นเรศ สวัสดิ์. (2542). **ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนในและนอกโครงการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)**. ชลบุรี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นุศิษย์ โภยประโคน. (2545). **การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนบ้านหนองแดง อำเภอสิงสาร จังหวัดนครราชสีมา วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา)**. นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประนอม ยังศิริ. (2545). **บทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)**. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปกร.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2542). **การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชนแบบสหวิทยาเขตแนวคิดและนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2541). **การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา. ปรียญานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)**. นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). **ปฏิวัติการศึกษาไทย พิมพ์ครั้งที่ 5**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: พิมพ์ครั้งที่ 5.
- โรงเรียนบ้านดอนวัว. (2551). **รายงานโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี 2551**. โรงเรียนบ้านดอนวัว นครราชสีมา.
- ลิขสิทธิ์ ผลจันทร์งาม. (2540) **การปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน. การศึกษาอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)**. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ลำเพย เย็นมนัส. (2541). **บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)**. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรากร วงศ์ดาว. (2547). **การศึกษาบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่าและโรงเรียนบ้านม่อน อำเภอคลอง จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา)**. อุดรดิตต์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์.
- วราวุธ วัตวิทย์. (2548). **การศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนสตรีศึกษา: สภาพปัญหา และแนวทางปรับปรุงแก้ไข**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

- วีระศักดิ์ ชัยพรหม. (2544). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมบูรณ์ อวยศิลป์. (2548). บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานศึกษารณีโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน เขตพื้นที่การศึกษาระบบ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ภูเก็ต: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาคณะกรรมการโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). คู่มือการสรรหาและการเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.).
- สำราญ หาญประเสริฐ. (2544). การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อุดม สง่าศรี. (2549). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านป่าบากเหล่าเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- เอกราช ฉัตรใจคำ. (2542). การมีส่วนร่วมในการจัดการโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Feng, Din. S. (1997). **The Operation of Kentucky Rural School Councils**. Pub. No.: ED 413146.
- Palozzi, Dennis P. (1981, October). A Model for Community Participation in Local School District Decision Making. **Disertation Abstracts International**. 42 (4): 25.
- Ruck, James A. (2003). **School Board Attitudes Toward Effective Functioning and Governance in Suffolk County**. M.D. (Educational Development). New York: Graduate School. Dowling College.